

Molí d'en Puig

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona sud del municipi, al veïnat de la Ribera.
Emplaçament	A la C-26 agafar la carretera que porta a Castell de l'Areny, seguir 2,44 km. És sota la carretera.
Alçada:	759

Coordenades:

Latitud:	42.15624
Longitud:	1.94742
UTM Est (X):	413041
UTM Nord (Y):	4667660

Classificació

Número de fitxa	08057 - 10
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si, IPA 3142
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08056A004000640000WF
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dt., 10/02/2015 - 01:00

Descripció

Situat al peu de la carretera que mena al nucli urbà del Castell de l'Areny, consta de dos volums, a més d'un afegit a la zona més septentrional, tot conformant una unitat. Organitzat en alçat en planta baixa i dos pisos, disposa d'una coberta de teules a dues vessants amb el carener orientat d'oest a est. La façana principal, afrontada a l'est, disposa de tres eixos verticals d'obertures a més d'una galeria coberta a la darrera planta (balconada), fet que atorga singularitat al conjunt. A la planta baixa es disposa un portal centrat respecte l'amplada de la façana, amb llinda de fusta que conté la inscripció de 17+18 (?) probablement la data de construcció o d'alguna reforma. A l'esquerre del portal se situa una petita finestra amb tots els emmarcaments de fusta. Una moderna escala d'un sol tram que està situada en paral·lel i adossada a la façana, mena a la planta pis, una part de la qual està muntada damunt obra de carreus de pedra, graons de pedra artificial i barana de ferro de barrots de secció rectangular. En el petit replà final s'obre un portal que dóna accés a la planta primera, amb llinda de fusta i brancals de carreus de pedra, defensada per una senzilla reixa de ferro. Flanquegen dita porta dues senzilles finestres amb llindes rectes, també defensades per barrots de ferro de disseny senzill. La darrera planta, com ja s'ha comentat anteriorment, disposa l'estructura d'una galeria o balconada formada per bigues de fusta col·locades en perpendicular a la façana per tal d'assolir el voladís pronunciat, amb paviment de llates de fusta i un ràfec de la teulada amb la mateixa volada de la galeria que li fa de coberta. La barana de la galeria és de fusta, amb barrots verticals de secció rectangular amb sòcol i passamà també de fusta. Tres obertures menen a la galeria, una porta centrada flanquejada per sengles finestres, el disseny de les quals és simple sense que s'observin elements significatius remarcables. El cos d'edifici adossat a la façana sud es força senzill, amb una coberta a una sola vessant que segueix la volada de la de l'edifici principal, per tant i en alçat només té dues plantes. Això sí, volumètricament sobresurt lleugerament de la línia de façana tot emmarcant la galeria. A la façana est disposa d'un senzill portal a la planta baixa, amb llinda de fusta, i una finestra a la planta superior defensada per una reixa de ferro de barrots verticals senzills i també disposa d'una llinda de fusta. A la façana sud es localitza una petita obertura a la planta baixa en forma d'espitllera i a la planta pis una finestra amb els emmarcaments senzills defensada per una simple reixa de ferro. La façana oest només té dues petites finestres a l'alçada de la planta segona a causa dels desnivells del terreny. Són senzilles sense cap tipus d'emmarcament destacable. A l'interior de la planta baixa es conserva part dels elements que conformaven el molí fariner, trobem el basament amb les dues moles de pedra cobertes pel riscle, el calaix de la farinera, entre altres. A l'exterior, a la part posterior de la casa hi ha l'estructura de la bassa que permetia acumular l'aigua per moure el mecanisme del molí.

Observacions:

El molí del Puig o d'en Puig apareix denominat de diverses maneres, la més comuna i habitual és la que s'ha utilitzat, però més recentment també hi ha qui fa servir el nom de Molí de Cal Tena i Molí d'en Joan.

Història

El molí del Puig mostra unes característiques arquitectòniques que poden vincular-se al segle XVII-XVIII, sense que es pugui descartar l'existència del dit molí amb anterioritat. Tot i això gran part de l'estructura visible sembla correspondre a aquest període, encara que hi ha algunes parts dels murs de la planta baixa, en concret de l'interior, que podrien correspondre a una època anterior.

Pel que fa a notícies documentals referents al molí, hem de fer esment a cites en la documentació de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny, bàsicament en relació a les anotacions del compliment pasqual, i corresponents a cronologies de la primera meitat del segle XVIII en endavant. Del segle XVIII

daten també alguns documents cadastrals conservats a l'arxiu municipal, en els que trobem anotada la referència: la barraca del molí del Puig, en la que hi consta que pagava per un picotí d'hort de segona qualitat, per la barraca, per el personal de Francisco Coma i per un porc, havent de pagar un total de 2 lliures, 3 sous i 9 diners. En el registre cadastral del 1766 també consta la Barraca del molí den Puig, en aquest cas, com a propietat de Benet Casas.

Altres referències documentals les trobem al fons de l'arxiu municipal, bàsicament en documentació del segle XIX en endavant. Així, consta anotada referència del molí del Puig en un llevador del 1858. Altres notícies que hi trobem són les referents a les matrícules industrials, de les quals només se'n conserven algunes, en aquestes trobem la referència al pagament pel molí del Puig a nom de Martín Casas, en la del 1877 consta que paga per un molí de represa d'una mola que mol tres mesos o menys a l'any, posteriorment també s'especificarà que està destinat a la mòlta de sègol, ordi, civada i altres (les referències són les mateixes que s'empren en la resta de molins registrats). A partir de l'any 1887 el nom que apareix en les matrícules del molí és el de Maria Casas. Segons consta en una relació de cases i habitants del terme de Castell de l'Areny del 1898 al molí del Puig, identificat amb el número 50, es diu que hi vivien tres persones, Maria Viñas, viuda (segurament és la mateixa Maria de les matrícules industrials que en aquells registres s'esmenta amb el cognom del marit), un fill i una filla. En els registres d'industrials del 1900 ja no hi consta el molí del Puig.

En la documentació de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny (ADS) es conserva un Liber "Status Animarum" on, entre altres informacions, trobem referenciades unes quantes cases que a la data de 1944 es diu que estan pròximes a desaparèixer, entre aquests hi consta el molí del Puig.

Bibliografia

CAMPRUBÍ SENSADA, J. (1981): Castell de l'Areny, Ed. El Vilatà, Gironella.

AAVV (1983). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona

TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.

